

Tauno Toompuu: "Ära eksides aitab see, kui minna tagasi päris algusesse"

Eva Samolberg-Palmi
[eva.samolberg-palmi\(at\)ajaleht.ee](mailto:eva.samolberg-palmi(at)ajaleht.ee)

Rakvere Kolmainu koguduse õpetaja Tauno Toompuu on saanud hinge

tõmmata nädala, sest täpselt nii kaua on mees kodu- ja kirikuseinte vahel puhanud kuu väldanud palverännakust Santiago de Compostelasse.

Rännaku vältel läbisite enam kui 900 kilomeetrit. Jala.

Palverännaku teekonna lõpppunkt on Santiago de Compostela. Sealt on võimalik ka edasi minna umbes sada kilomeetrit, nii et teekonna kogupikkuseks tuleks tuhat kilomeetrit. Mina läbisin viimase otsa bussiga, sest aega jäi napiks.

Lõpetasin ametlikult Santiagos ja minu GPSi järgi jäi tulemuseks 911 kilomeetrit. Ametlik kilometraaž on pisut teine, sest minul on arvesse läinud ka kõik eksimised ja kõrvalteed, kus sai käidud.

See tundub müstiliselt pikk maa jala kõndimiseks.

Tegelikult ei ole, kui see päevadega ära jagada, siis tuleb umbes kolmkümmend kilomeetrit päevas. Kui ei ole muid kohustusi peale kõndimise, siis ei ole see iseenesest suur probleem. Hommikul hakkad kõndima ja õhtul lõpetad, mis seal ikka.

Kas teil õnnestus läbida ettenähtud kilomeetrid igal päeval?

See oli erinev. Pidi arvestama ööbimiskohtadega ja püüda see vahemaa kindlasti läbida. Siis ma püüdsingi ikka iga päev läbida kolmkümmend

kilomeetrit, vahel enam. Kõige pikemaks ühe päeva distantiks sai viiskümmend neli kilomeetrit.

Vahel juhtub eksimisi, siis lisandub kilomeetreid. Reaalsus on paberil olevast ikka teine. Vahepeal oli mul ka umbes viiepäevane takistus, mil liikusin väga vaevaliselt, sest hüppeliiges oli viga saanud.

Kuidas füüsis üldiselt vastu pidas?

Peale probleemi hüppeliigesega midagi muud ei olnudki. Seal on maastik niivõrd erinev, mastaabid teised ja keha pole harjunud mägedes kõndimisega. Nii need vigastused tulevad.

Põhiliselt on ränduritel probleemid seotud just villidega. Minul tulid esimesed villid kolmandal nädalal, aga need polnud hullud. Mõni oli villide tõttu sunnitud teekonna pooleli jätma.

See ilmselt oleneb jalanõudest.

Jalanõudest ja sokkidest ka. Kui ikkagi sokk jääb niiskeks, siis hakkab hõõruma. Vahepeal sadas päev läbi vihma, siis olidki jalad pidevalt märjad.

Kas eksimist tuli palju ette?

Tuli omajagu. Sellega on nii, et palverännu teekondadest on kirjutatud hulk raamatuid.

Üks sakslane on eriti punktuaalne olnud, kirjeldab detailselt, et vot lähed sealt, siis keerad vasakule ja kahe saja meetri pärast tuleb järgmine kurv. Osa rahvast käibki raamatuga.

Minul raamatut ei olnud, ma ei valmistanud nii põhjalikult ette ka. Mõnes kohas on ristmikud ja kolm võimalust, kuidas minna. Üks tee läheb otse, teine on näiteks natuke pikem. Usaldasin teed ja läksin kõhutunde järgi.

Eksimine on ikka võimalik, kuigi tee on märgitud – on kollased nooled ja merikarbimärgid, mis näitavad suunda. Neid tuleb jälgida.

Kas mõni märk jäi ka kahe silma vahele?

Suurtes linnades on tihe liiklus, seal peab keskenduma paljudele asjadele korraga. Lisaks on nii, et merikarbimärgid on tihtilugu tehtud kõnnitee peale. Aga kui seal on palju rahvast, juhtub, et keegi seisab selle märgi peal või mõni koer istub seal, siis lihtsalt ei näe seda.

Selliseid eksimisi tuli ette, aga siis aitab see, kui minna tagasi sinna, kust varesti hakkas minema.

Nagu elus ikka. Kui kuskil totaalselt ära eksid, siis mõtled, kus see teeots sul veel käes oli, ja lähed proovid uuesti.

On teil teada, kui palju inimesi seda teed aastas käib?

Eelmise aasta statistika põhjal ligi 216 000 inimest. Teid on muidugi mitu,

kõige populaarsem on Prantsuse tee, mida mööda käib ligi sada tuhat inimest. See tee, mida mööda mina käisin, on vähem populaarne, seda käib aastas ehk alla kümne tuhande inimese.

Millest tee populaarsus oleneb?

Prantsuse tee on ikka kogu aeg põhiline. Kui vaadata filme, mis sel teemal tehtud, siis on seal Prantsuse teed näidatud. Üks film on näiteks "The Way". Prantsuse tee on ka kõige lihtsam, ööbimiskohad on üsna lähestikku.

Sellel teel, kus mina olin, tuli näiteks neljakümne kilomeetriga arvestada, et jõuda järgmisesse ööbimiskohta. Neile, kes ei ole kindlad, kas nad suudavad päevas nii palju ära käia, võib see tee olla hirmutavam, samuti on see raskem mägede poolest.

Kas teede äärde jäävad paigad kommertslikuks ei ole muutunud?

On ikka. Põhjatee, mida mööda mina käisin, kulges kohati Prantsuse teega koos ja seal oli kohe näha, et palverändurite meelitamise nimel tehakse tööd. Palverändurite riiklike hostelite kõrvale on tekkinud ka erahotelid, mis pakuvad alternatiivi, tihtipeale küll kallima raha eest. Nad konkureerivad ja reklaamivad end seal ikka märgatavalt. Näiteks pakutakse paremaid tingimusi või siis spetsiaalset palverändurite menüüd.

Väiksemates kohtades on külabaarid, mis paljuski elavad palverändurite toel. Kohalikud armastavad samuti palju baaris istuda, aga ega nad seal muud ei tee, kui joovad kohvi ja õlut. Rändurid seevastu söövad korralikult. Ettevõtlusele on palverändurid tulus äri.

Milline on keskmine palverändurite hostel?

Selline hästi lihtne. Ühes ruumis on voodeid viiest kuni sajani, enamasti narid. Seal on madrats ja padjamoodi moodustis, voodiriideid ei ole. Endal peab olema magamiskott. Sageli on ka nii, et viiekümnele inimesele on üks dušš ja WC, siis tuleb püüda jagada.

Süüa seal ei anta, toit tuleb ise hankida ja kohal tuleb hostelis olla õhtul kell kaheksa. Hommikul kell kaheksa tuleb teekonda jätkata. Jääda saab üheks ööks.

Magamisega on paljudel seal esialgu muidugi raskusi, ei saa valida, kes kõrvalvoodis on. Kas norskaja või öine sahmerdaja, kes millegipärast krigistab ja ragistab kogu aeg.

Öine vaikus on palverändurile siis luksus.

Jah. Lõpuks muidugi harjub ära, mis seal ikka. Kes tõesti tahab omaette olemist, siis on võimalik ka hotellides ööbida, suuremates kohtades on need olemas. Põhimõtteliselt võiks ööbida ka telgis. Minu pagas oli aga väga väike, magamiskott oli mul ka sisuliselt ainult vooder. Arvestasin, et saan kuskil voodis magada, kuigi alati see ei õnnestunud, sest kui hostelisse hiljem jõuda, siis ei pruugi voodit saada ja peab põrandal magama. Aga ööbimiskohast peab läbi käima ja ennast registreerima, sest sealt on vaja saada tempel.

Miks templeid vaja on?

On selline asi nagu palveränduri pass, kuhu kogud templeid. Viimaks Santiagosse jõudes tuleb see ette näidata, mis tõestab, et tee on ikkagi läbitud. Siis alles antakse dokument, et palverännu teekond on lõpetatud.

Oli see teekond turvaline?

Oli küll, suhteliselt turvaline. Üks naisterahvas küll rääkis, et metsas tungis talle kallale keegi mees, kellel vist olid halvad kavatsused. Sel naisel õnnestus põgeneda. Muud ma ei kuulnud. Tuleb ise ettevaatlik olla.

Kas kohalikega puutusite palju kokku?

No ikka, sest tee läheb läbi külade, vahel ka läbi mõne majapidamise hoovist, nii et ongi tunne, nagu oleksid kellegi elutoas – vanaema teeb ühel pool süüa, lapsed mängivad teisel pool. Rännutee võlu ongi, et näed päris elu. Bussiga kuskil suurlinnas ei näe, mismoodi inimesed tegelikult elavad.

Minu hispaania keel oli olematu, kuu aja järel natuke parem. Aga hispaanlasi ei huvita, kas sa oskad keelt, nemad räägivad ikka.

Kas mõnes paigas tekkis tunne, et sooviksite sinna jääda kauemaks?

Selliseid kohti oli palju, aga aeg kannustas. Kui olin pool päeva palavuses kõndinud ja jõudsin imeilusasse randa, siis tekkis küll mõte, et kuidas ma lähen siit ära ja vett ei proovigi. Tekkis tahtmine päeva puhata.

Minu mõte oli, et jah, ma tutvun ka vaatamisväärsustega, aga nagu palverändur, mitte nagu turist. Mul ei olnud seda krampi, et oh kui palju on vaadata, kõike tahaks pildistada ja kaasa võtta. Mõtlesin, et need asjad on siin ja ... Vaatan vana kirikut ja lähen edasi. Minu eesmärk oli mujal.

Milliste eesmärkidega inimesed sellel teel olid?

Väga erinevatega. Oli neid, kes käivad korduvalt. Üks naine Saksamaalt käib iga kahe aasta tagant ja valib iga kord uue tee. Osa inimesi tulid sellepärast, et neil oli endaga probleeme. Siis oli üks proua, kes oli hiljuti kaotanud oma poja ja lapselapse, tema tuli nende mälestuseks.

Aga teie enda eesmärgid?

Püüdsin teha seda võimalikult lihtsalt, võtta seda nii, nagu see on, mõtlemata sinna juurde mingit suurt teemat. Esimene kogemus oli see, et jube hea on üksi olla. Hea oli see tunne, et sul ei ole mingeid kohustusi peale teel püsimise. Ajus on nii palju vaba ruumi, et mõtted tulevad iseenesest. Mõistmine, kui vähe on hakkamasaamiseks vaja. Õhtul pesed oma päevariided ära ja hommikul paned jälle selga. Saab hakkama küll.

Kiriku remondi nimel palverännule

Tauno Toompuu sõnul oli üks tema rännaku eesmärkidest juhtida inimeste tähelepanu Rakvere Kolmainu kirikule, mille remont on pooleli. "Mõned inimesed annavad oma rännakule tähenduse, kogudes raha heategevuseks," kõneles Toompuu.

Nii otsustas tema palverännaku siduda korjandusega. "See ei kujunenud siiski peateemaks. Kui keegi minu rännaku kaudu sai teada, et korjandus toimub, siis on see hea tulemus," nentis kirikuõpetaja, kes alles elab argiellu sisse ning pole pärast naasmist end korjanduse sujumisega kurssi viia jõudnud. (VT)